

Sa Tuwing Ikaw ay Tahimik

*at mga Tinig
ng mga Batang Tinutukso*

Mga Nilalaman:

Tambol
Hijab
Ang Aking Pangalan
Sa Dulong Lamesa
Mahal Kong Santa Klaw
Salidummay
Ang Nanay Kong Bigatin
Ang Ibon sa Twitter
Bilog ang Paborito Kong Hugis
Kupas
Sa Tuwing Ikaw ay Tahimik

TAMBOL

Puso ko'y tinatambol
sa tuwing nakikita
ang siga sa eskuwela.
TUM-TUM! Tum-tum!
TUM-TURUMTUM! Tum-tum!

Ang siga sa eskuwela
parang tambol tumawa—
dumadagundong sa tainga.
TUM-TUM! TUM-TUM!
TUM-TURUMTUM! TUM-TUM!

Ang siga sa eskuwela
parang hari kung umasta—
lahat sumusunod parang martsa.
TUM-TUM! Tum-tum!
TUM-TURUMTUM! Tum-tum!

Gabi-gabi, bumubulong ako sa bit'win.
Sana'y walang pasok, lagi kong hiling.
O kaya'y tambol ng puso, maging malambing.
Tum! Tum! Tururum! Tum! Tum! Tururum!
Tum! Tum! Tururum! Tum! Tum! Tururum!

HIJAB

May taklob na tela raw ako
dahil ahas ang sinusuklay sa ulo.
Makamandag daw ang aking anit
kaya ayaw ng mga kaklaseng lumapit.

May taklob na tela raw ako
dahil may kableng nakatirintas sa ulo.
Pulbura daw ang aking shampoo
kaya lagi, palayo silang tumatakbo.

Ay, pa'no kaya nila ito napaniwalaan
e hindi nga nila ako nilalapitan?
Sabi ni A-ma, kuwento ito ng telebisyon.
Sabi ni I-na, dapat akong maging mahinahon.

Gusto ko sanang ikuwento sa kanila
ang tungkol sa aking hijab— ang tela
na minsan ay puti, asul, dilaw, pula.
Singkulay ng aming paniniwala't kultura.

Hay... 'di ba nagtatakip naman ang lahat,
Muslim man o hindi, ng kanilang balat?
Ang mahalaga sabi ni I-na, balat dapat
ang takpan, hindi ang mga mata at utak.

ANG AKING PANGALAN

Tinawag akong sirena ng aking mga kalaro
nang sa pagalingan sa pagsisid, ako ang nanalo.

Tinawag akong reyna ng aking mga kaklase
noong ako ang tanghalin bilang presidente.

Tinawag akong Darna ng aming mga kapitbahay,
nilipad ko ang bintana nang magkasunog sa baranggay.

Tinawag akong bekimon ng aking pinsan
dahil lang 'di ko pinahiram ng aking laruan.

Tinawag akong bakla ng aking lolo
nang 'di ko ginamit ang boxing gloves na regalo.

Sabi nina tatay at nanay ang pangala'y karangalan.
Pero bakit 'di ako tinatawag sa sarili kong pangalan?

SA DULONG LAMESA

Sabay-sabay kaming kumakain
sa dulong lamesa sa canteen
para iwasan ang mga bulunga't tingin
dahil sa baong pagkaing
inihanda ng mga magulang namin
na araw-araw, maagang gumigising.

Sabay-sabay kaming nanananghalian
ng aking mga kaibigan.
Paborito nila ang sinangag ni tatay:
niluto sa mantikilya, 'di matapang ang bawang,
sakto lang ang alat, tama lang ang anghang.
Lalong ganado dahil sa bigayan ng ulam.

Piniritong galunggong, ginisang kalabasa,
tokwa't toge, mga hotdog na pula.
Busog na sa sarap, busog pa sa saya.
Pero mahina lang dapat ang tawa
kasi lilingon sila't pag-uusapan ang lasa
ng pagkain naming ayaw daw maski ng pusa.

MAHAL KONG SANTA KLAWS

Para sa batang sumulat kay Santa Klaws na lumaganap sa facebook.

Kumusta ka na po? Saan ka po ba talaga nakatira?
Sabi ng aming titser lagi mo po kaming nakikita.
Kung totoo pong mababait lang ang nireregaluhan mo
bakit nakakatanggap din ng laruan ang mga batang nanloloko?
Sinasabihan ka rin po bang napabayaang sa kusina?
O kaya nama'y hindi kasya sa bintana?
Umiyak ka rin po ba, o 'di na lang nagsalita?

Paano po pala kung pag-ibig ang gusto kong regalo?
Kaya mo rin po ba itong ibalot katulad ng laruan o relo?
Masaya naman po ako sa mga bigay mong laruan
pero mas gusto ko ang pag-ibig para gumaan.
Sabi rin po kasi ni titser, magaan sa pakiramdam ang pag-ibig.
'Pag bibigyan mo po ako nito, bibilis na ang aking takbo.
T'yak matutuwa ang mga kakampi ko sa patintero.
Tataas din po ang talon ko sa luksong-baka
at 'di na sasakit ang likod dahil laging taya.
Siguro kung maraming, maraming, maraming pag-ibig
ang matatanggap ko, magiging magsing-gaan na po tayo.
Makakalipad na rin ako tulad 'pag naghahatid kayo ng regalo.

SALIDUMMAY

Kinakanta ni tatay ang aking pangalan.
Sinasayaw naman namin ito ni nanay.
Ginawa ko rin ito noong nagpakilala
sa harap ng aking mga kaeskuwela.
Ay! Ay! Salidummay! Salidummay diway!
Nagtawanan ang iba, at nang ako'y makita
sa labas, “Ay! Ay!” kanta nila,
“May salagubang! May salagubang!”
Pinapalitan din nila ito ng salagubat
kasi raw bagay na bagay sa gubat.
Hindi ako nagalit o umiyak
kasi laging pinapaliwanag sa'kin ang lahat.
Minsan, nagkaroon kami ng takdang-aralin:
pagbabahagi ng espesyal tungkol sa'min
sa isang paraang malikhain.
Tinulungan ako ng aking mga magulang
sa pagsulat ng tula tungkol sa'king pangalan.

Ako si Salidummay.
Awit na sing-init ng kape sa bundok na maginaw,
lugar na pinagmulan ng aking mga magulang,
lugar na hinahangaan sa yaman ng kultura't kasaysayan.
Walang tiyak na kahulugan ang aking pangalan—
pero nadarama tulad ng yakap nina nanay at tatay.

Ako si Salidummay.
*Ang himig sa sama-samang pagtatanim sa Payao.**
Ang hele sa batang kalong ng kanyang nanay.
Ang kumpas at padyak sa mga pagdiriwang.
Halina mga kaibigan, tayo'y kumanta't sumayaw.
Ay! Ay! Salidummay! Salidummay diway.

**Payao*- Ang tawag ng mga Igorot sa hinahangaang taniman ng palay sa buong mundo na parang higitang hagdan.

ANG NANAY KONG BIGATIN

E ano ngayon kung sinlapad ni nanay ang kama?
O parang kumot ang isinasampay na mga bestida?

Kay lambot-lambot ng kanyang yapos.
Kay init-init ng kanyang haplos.
Ang nanay kong bigatin,
sa paglalambing, hindi ka gugutumin!

E ano ngayon kung sinlaki ni nanay si Majinbu?
O parang nag-supersayan na si San Goku?

Kay tamis-tamis ng kanyang ngiti.
Kay haba-haba ng kanyang pagtitimpi.
Ang nanay kong bigatin,
sa pang-unawa, hindi ka titipirin!

E ano kung simbigat ni nanay ang elepante?
O parang hindi mabuhat-buhat na eskaparate?

Kay gaan-gaan ng kanyang tinig.
Kay amo-amo ng kanyang titig.
Ang nanay kong bigatin
kahit nagagalit, kay hina-hinahon pa rin.

E ano? E ano? E ano naman?
Nanay kong bigatin, bigatin din kung magmahal!

ANG IBON SA TWITTER

Hulaan mo kung bakit ibon
ang drowing sa Twitter.

Tama! Katunog ng twit! twit! ng ibon.
At tulad ng sabi ni titser,
parang ibong lumilipad nang malaya
ang ating mga damdami't salita.

Hulaan mo naman bakit mukhang maya,
hindi agila.

Dahil mahirap idrowing ang agila?
'Di kasya? Hmm pag-isipan mo pa.
Tama! Kasi haring-ibon ang agila, mabagsik!
Dinadagit ng matutulis na kuko ang maliliit.

Masakit. Masakit. Masakit madagit. Gaano kasakit?
Siguro, parang pakiramdam no'ng sinabihan akong pangit.

Kung bakit nga ba maya?
Siguro kasi malambing umawit.
Pakinggan mo: twit-twit-twit!
'Di ba, hindi masakit sa tainga?

At siguro din, umaaray kahit maliit.
Pakinggan mong mabuti: sakwit! sakwit!

BILOG ANG PAVORITO KONG HUGIS

Kasi palakaibigan, parang paghahawak-kamay sa larong bubuka-sasara ang bulaklak.

Maalaga ang bilog, tulad ng kumpol ng bulak na ipinupunas sa gasgas o sugat.

Matapat ang bilog, parang labing bumibigkas ng “Totoo,” “Oo,” “Opo,” “So-so-sorry.”

Mapagpatawad ang bilog, kagaya ng bukol sa noo, kahit malaki’t masakit, gumagaling at naglalaho.

Matamis ang bilog, parang pagnguso sa lollipop na tulad din ‘pag humahalik sa pisngi o noo.

Mapagmahal ang bilog, tulad ng brasong pumupulupot sa katawan ‘pag masaya o lalo na ‘pag malungkot.

Kaliwanagan ang bilog, parang mga mata ko, tulad daw sa kuwago. Ows? Okey lang! Mahalaga’y malinaw ang nakikita!

KUPAS

Ako si Kulas,
tinatawag na kupas.

Mga pinaglumaan ng aking kuya
ginagamit ko para 'di raw maaksaya.

Sapatos na balat
iniitiman ko para itago ang puknat.

Khaki na pantalon
kakulay na ng naninilaw na dahon.

Polo kong puti
parang sa kalawang nadampi.

Bag na kulay pula
kakulay na ng iskrambol sa eskuwela.

Ano bang nakakatawa sa kupas?
Blackboard nga natin, may silbi kahit gasgas.

Upuan nga nating dati'y kulay tsokolate,
pintura'y tuklap na pero pag-upo'y kumportable.

Mga titik ngang itim sa ating mga libro,
ginagamit pa rin kahit may punit at malabo.

Sana'y isang kulay rin ang pang-aasar
na kumukupas kapag tumagal.

SA TUWING IKAW AY TAHIMIK

Kung ang umaga'y matamlay tulad ng nilalagnat—
tumingin ka sa langit, sa malalambot na ulap.
Hanapin ang ulap na hugis labi, hugis puso:
mga hugis ng lagi naming pagsuyo.

Kung ang kapaligira'y parang hayop na mabagsik,
itaboy mo ito ng nag-aapoy naming halik.
At kung masugatan ka dahil sa kalmot,
haplos ng aming tiwala ang sa iyo'y gagamot.

Kung ang hapon sa paarala'y parang businang naninigaw—
isiping isang kanto na lang, darating ka na sa bahay.
Hinihintay ka namin nina nanay at tatay.
Sabay-sabay tayong hihigop ng mainit na sabaw.

Naririnig ka namin, mahal na kapatid,
kahit ang salita mo'y nakadapo lang sa dibdib.
Dahil ang ating bahay ay pugad ng pag-ibig—
sa tuwing ikaw ay tahimik, pintig mo'y naririnig.